

Bertrand
Russell college

openbare school voor havo en atheneum

OVERSTAP 4VMBO- 4HAVO

2019-2020

Bertrand Russell college
havo en vwo

Waarom doorstromen naar 4havo?

Stel, je zit in 4 VMBO-T. Je haalt goede resultaten, het ziet ernaar uit dat je zult gaan slagen. Je vraagt je af: Wat zal ik nu gaan doen? Eén van de vele mogelijkheden is dan: doorstromen naar 4havo. Wat zijn goede redenen om dat te doen? De belangrijkste reden is: je vergroot je algemene ontwikkeling. Daar zul je je leven lang plezier van hebben. Net zo belangrijk: je kunt met een havodiploma rechtstreeks overstappen naar het HBO. Je stelt je definitieve keuze voor een richting uit en dat kan prettig zijn als je nog helemaal geen idee hebt in welke beroepsrichting je geïnteresseerd bent.

Maar de havo moet geen 'parkeeropleiding' zijn. Als je kans van slagen wilt hebben, moet je er positief gemotiveerd en met een goede ondergrond (dus: goede resultaten op het VMBO) aan beginnen. Je moet natuurlijk ook wel zin hebben om nog twee jaar bezig te zijn met de algemeen vormende vakken.

Waar begin je aan?

Als je na het behalen van je vmbo-tl diploma overstapt, kom je in 4-havo terecht. Je komt dan in de Tweede Fase. In de Tweede Fase van de havo volg je vakken in een profiel dat je gekozen hebt. Het is de bedoeling dat je dan ook je vaardigheden vergroot: zelfstandig werken en samenwerken bijvoorbeeld.

Is havo veel moeilijker dan vmbo?

In principe kan een goede, gemotiveerde vmbo-t-leerling de havo halen. In de praktijk betekent dit dat je met een hoog gemiddeld cijfer voor het eindexamen vmbo (hoger dan 7) zonder vertraging het havodiploma moet kunnen halen. Motivatie en inzet zijn heel belangrijk.

De verschillen tussen vmbo en havo op een rijtje:

Op de havo:

- Ligt het tempo een flink stuk hoger.
- Wordt minder tijd besteed aan herhaling.
- Worden lang niet alle opdrachten klassikaal behandeld.
- Heb je meer huiswerk.
- Wordt er dieper op de stof ingegaan.
- Wordt er een groter beroep gedaan op je analytisch vermogen.
- Wordt er een groter beroep gedaan op je leesvaardigheid.

Zelfstandigheid is ook erg belangrijk. Natuurlijk word je wel begeleid door de docenten en door je mentor, maar er wordt veel initiatief van jou zelf verwacht. Ook wordt er een groot beroep gedaan op je discipline.

De vakken in de Tweede Fase

Het gemeenschappelijk deel

Alle leerlingen krijgen les in de vakken van het gemeenschappelijk deel. Dat zijn:

- Nederlands
- Engels
- Maatschappijleer
- Culturele en kunstzinnige vorming
- Lichamelijke opvoeding

De profielen

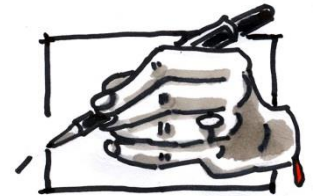
Je kiest een profiel dat aansluit bij je interesses en capaciteiten.

Er zijn vier profielen.

Profiel Cultuur en Maatschappij

In het profiel Cultuur en Maatschappij volg je de volgende vakken:

- Frans of Duits
- Geschiedenis

Verder maak je in dit profiel nog twee keuzes:

- De keuze tussen economie of aardrijkskunde. Bij de keuze voor economie moet ook wiskunde gekozen worden. Als dat niet kan, moet je een module 'economisch rekenen' volgen.
- De keuze tussen tekenen en een derde vreemde taal (Duits of Frans)

Met dit profiel kun je een aantal vervolgoopleidingen kiezen binnen de creatieve-, medische - en welzijnssector. Denk onder andere aan journalistiek, kunstopleidingen, pedagogiek, PABO, creatieve therapie, leraar, ergotherapie etc..

Profiel Economie en Maatschappij

In het profiel Economie en Maatschappij zijn de volgende vakken verplicht:

- Economie
- Wiskunde A of Wiskunde B
- Geschiedenis

Daarnaast kies je nog één vak uit het volgende rijtje:

- Bedrijfseconomie
- Aardrijkskunde
- Duits
- Frans

Met dit profiel kun je terecht komen bij vervolgoopleidingen in de economische en financiële sector, personeel en arbeid, facilitaire dienstverlening, small business, accountancy, internationaal management enz.

Profiel Natuur en Gezondheid

De vakken in het profiel Natuur en Gezondheid zijn:

- Wiskunde A of wiskunde B
- Scheikunde
- Biologie

Daarnaast kies je nog één van de volgende vakken:

- Aardrijkskunde
- Natuurkunde
- Natuur, leven en technologie

Met dit profiel word je voorbereid op vervolgonderwijs op het gebied van milieu, gezondheidszorg, laboratoriumonderzoek, medisch beeldvormende en radiotherapeutische technieken, oefentherapie Mensendieck, fysiotherapie, tropische landbouw enz.

Profiel Natuur en Techniek

De vakken in het profiel Natuur en Techniek zijn:

- Wiskunde B
- Natuurkunde
- Scheikunde

Vervolgens kies je uit de profielkeuzevakken:

- Informatica
- Wiskunde D
- Biologie
- Natuur, leven en technologie

De opleidingen die hierop volgen liggen op technisch gebied, zoals: bouwkunde, elektrotechniek, biotechnologie, technische bedrijfskunde, logistiek en technische vervoerskunde, enz.

Het vrije deel

In het vrije deel moet je nog een examenvak kiezen uit één van de andere profielen dan je eigen profiel. Je kunt ook een vak kiezen dat alleen in de vrije ruimte aangeboden wordt: BSM. (Bewegen, sport en maatschappij).

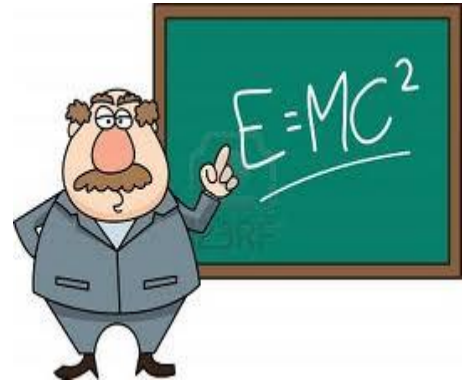
Bijzondere vakken:

Naast alle 'gewone vakken' die op alle scholen aangeboden worden, kun je op het BRC examen doen in:

- Teken
- Bedrijfseconomie
- Natuur, leven en technologie
- Wiskunde-D
- BSM (bewegen, sport en maatschappij)

- Je kunt Cambridge English kiezen als extra vak. Daarvoor krijg je een apart certificaat. Het vak telt niet mee als regulier examenvak.

Deze vakken kun je ook kiezen als je ze nooit eerder gehad hebt.

70-minuten lessen

De lessen op het Bertrand Russell college duren 70 minuten. Er wordt tijdens de les een actieve houding van je gevraagd: je luistert niet alleen naar wat de docent te vertellen heeft, maar gaat zelf aan de slag, alleen of in groepjes. Dat heeft als groot voordeel dat je een begin met je huiswerk kunt maken op school, waarbij je dingen die je niet onmiddellijk begrijpt aan de docent kunt vragen, zodat je thuis precies weet hoe je je werk moet aanpakken.

Zelfstandige studie

Naast de lessen is er voor iedere leerling de mogelijkheid om zelfstandig te werken in het studiecetrum. In het studiecetrum kun je werken aan je schoolwerk, waarbij je kunt kiezen voor een stillerimte waar je rustig kunt studeren, voor werken aan de computer, of voor het werken aan een groepsopdracht. Er zijn altijd docentassistenten aanwezig om je op weg te helpen.

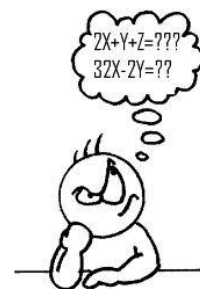
Intensieve begeleiding

Iedere leerling heeft een mentor die het eerste aanspreekpunt is. Je mentor zal regelmatig met je afspreken, of het nu goed gaat of niet. Als je daar zelf behoefte aan hebt, kun je natuurlijk zelf ook het initiatief nemen om een afspraak met je mentor te maken. De mentor kan je helpen met studievaardigheden, maar is er ook om huiselijke omstandigheden of emotionele problemen met je te bespreken. Als dat nodig is kan je mentor je ook in contact brengen met de leerlingbegeleider. Hij of zij is ook het eerste aanspreekpunt voor je ouders. Aan het begin van het jaar maak je kennis met je mentor en worden je ouders ook uitgenodigd voor een kennismakings- en informatieavond.

Keuzebegeleiding wordt gegeven door de decaan. Je kunt door de decaan uitgenodigd worden of zelf het initiatief voor een afspraak nemen, alleen of samen met je ouders.

Vakhulp

Aan het einde van iedere schooldag kun je gebruik maken van 'vakhulp': wil je extra uitleg over (een onderdeel van) een bepaald vak dan kun je terecht bij een vakdocent met je vragen.

Toelatingsprocedure

- **3 december 2018:** Voorlichting aan leerlingen op het TRIAS. De decaan en afdelingsleider van het Bertrand Russell college geven in de klas voorlichting aan leerlingen. Zij nemen voorlichtingsmateriaal mee. De decanen van de andere VMBO-scholen in de Zaanstreek hebben informatiemateriaal beschikbaar.
- **2 februari 2019 (zaterdag):** Open Huis Bertrand Russell college. Dit is de algemene Open Dag, waarop ook leerlingen van groep 8 op het BRc komen kijken. Voor geïnteresseerden in 4havo (leerlingen en ouders) is er een aparte voorlichting
- **Adviezen VMBO-school:** bij het informatieboekje van het BRc zit een adviesformulier, waarmee de leerling zelf bij de VMBO-docenten adviezen ophaalt. Deze adviezen worden besproken bij het intakegesprek in april.
- **Aanmelding voor 4-havo: sluit 15 maart 2019.** Het aanmeldingsformulier kan op de eigen VMBO-school opgehaald worden.
- **April-mei 2019: Intakegesprekken.** Docenten van het Bertrand Russell college houden intakegesprekken met de leerlingen die zich aangemeld hebben voor 4-havo. De docenten geven les in vakken die in het profiel gegeven worden. Tijdens het intakegesprek stellen de docenten samen met de leerling vast of het verstandig is om de overstap te maken. Hierbij spelen de adviezen van de toeleverende school en de tot dan toe behaalde resultaten een belangrijke rol. Tevens wordt nagegaan welk profiel het beste past.
- **Besluit over aanname:** Na het bespreken van alle informatie en adviezen neemt het BRc een besluit over de toelating. Dit besluit wordt de kandidaat schriftelijk meegedeeld rond de meivakantie.
- **Instreamlessen:** Na het CE, in juni, zijn er instroomlessen, in ieder geval voor de vakken wiskunde A en wiskunde B. Deze lessen zijn verplicht voor de leerlingen die de genoemde vakken kiezen in hun profiel en zullen wezenlijk bijdragen aan de kans van slagen op de havo.

Toelatingseisen

De havo scholen in de Zaanstreek stellen allen dezelfde toelatingseisen aan de leerlingen van 4vmbo die in 4havo willen instromen. Dat zijn:

- Het profiel dat je gaat kiezen moet aansluiten bij de vakken die je gehad hebt op het VMBO.
- Op het VMBO heb je minstens een examengemiddelde van een 6,8 gehaald.
- Voor de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde (als je dat gaat kiezen): tenminste een 6,5 op je lijst.
  - Als je wilt kiezen voor CM: je moet examen gedaan hebben in Nederlands, Engels, Frans en/of Duits.
  - Als je wilt kiezen voor het profiel EM: examen gedaan in Nederlands, Engels, wiskunde en liefst ook in het vak economie.
  - Als je wilt kiezen voor NG: je moet examen gedaan hebben in Nederlands, Engels, wiskunde, Nask2 (scheikunde) en biologie.
  - Als je wilt kiezen voor NT: je moet examen gedaan hebben in Nederlands, Engels, wiskunde, Nask1 (natuurkunde) en Nask2 (scheikunde).

Let op! Als je op het VMBO je rekentoets gehaald hebt op niveau 3F, krijg je een vrijstelling van de toets op havo.

Hoe moet je je profiel kiezen op de HAVO?

Bij het kiezen van een profiel ligt het voor de hand om uit te gaan van de vakken die je op het VMBO gehad hebt.

Het is niet nodig om alle vakken van het profiel ook als examenvak op het vmbo gehad te hebben: je hoeft bijvoorbeeld niet per se in 4 VMBO aardrijkskunde of geschiedenis gehad te hebben om die vakken in de Tweede Fase van de havo te kunnen oppikken.

Uiteindelijk bepaal je tijdens je intakegesprek definitief wat je profiel zal worden, in overleg met de docenten die het gesprek met je houden. Daarbij zullen we vooral letten op de haalbaarheid van het profiel voor jou: in principe moet je in dat profiel binnen twee jaar je havodiploma kunnen halen. Dat betekent dat we kijken naar je resultaten voor de profielvakken en de adviezen van de vmbo-docenten.

Voor verdere informatie:

Administratie Bertrand Russell college:
Decaan BRc
Afdelingsleider havo BRc

brchv@bertrand.nl
t.demoel@bertrand.nl
m.scholten@bertrand.nl

Het profielkeuzeformulier

Het gemeenschappelijk deel: Nederlands, Engels, Culturele en Kunstzinnige vorming, Maatschappijleer, Lichamelijke opvoeding.			
Cultuur en maatschappij	Economie en maatschappij	Natuur en gezondheid	Natuur en techniek
Profielvakken Geschiedenis Kies één vak: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Frans ☐ Duits 	Profielvakken Geschiedenis Economie Kies één vak: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Wiskunde A ☐ Wiskunde B 	Profielvakken Biologie Scheikunde Kies één vak: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Wiskunde A ☐ Wiskunde B 	Profielvakken Natuurkunde Scheikunde Wiskunde B
Profielkeuzevakken Kies één vak: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Aardrijkskunde ☐ Economie Kies één vak: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Tekenen ☐ Frans ☐ Duits 	Profielkeuzevakken Kies één vak: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Aardrijkskunde ☐ Frans ☐ Duits ☐ BE 	Profielkeuzevakken Kies één vak: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Aardrijkskunde ☐ Natuurkunde ☐ NLT 	Profielkeuzevakken Kies één vak: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Wiskunde D ☐ Informatica ☐ Biologie ☐ NLT
Vrije ruimte Kies één vak: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Aardrijkskunde ☐ Biologie ☐ Duits ☐ Economie ☐ Frans ☐ Informatica ☐ BE ☐ Tekenen ☐ Wiskunde A ☐ BSM 	Vrije ruimte Kies één vak: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Aardrijkskunde ☐ Biologie ☐ Duits ☐ Frans ☐ Informatica ☐ BE ☐ Tekenen ☐ Wiskunde D ☐ BSM 	Vrije ruimte Kies één vak: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Aardrijkskunde ☐ Economie ☐ Informatica ☐ BE ☐ Tekenen ☐ Natuurkunde ☐ Wiskunde D ☐ BSM ☐ NLT 	Vrije ruimte Kies één vak: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Aardrijkskunde ☐ Biologie ☐ Economie ☐ Informatica ☐ BE ☐ Tekenen ☐ Wiskunde D ☐ BSM ☐ NLT

Let op:

- Je mag geen vakken dubbel kiezen
- In profiel CM mag je alleen economie kiezen als je ook wiskunde kiest of een module economisch rekenen volgt.
- In Profiel EM en NG kies je tussen wiskunde A en B, je mag niet beide vakken kiezen.
- In profiel NT mag je wiskunde D kiezen naast Wiskunde B, je mag dus beide vakken kiezen.
- Wiskunde D kan alleen in combinatie met wiskunde B gevolgd worden.

Let op: Dit is een concept-profielkeuzeformulier.